

НАДСЛІВНІ ФОРМИ ВИРАЖЕННЯ ПРЕДИКАТИВІВ ОЦІНКИ У СУЧАСНІЙ АНГЛІЙСЬКІЙ МОВІ

Лариса Федорівна Соловійова (Житомир, Україна)

Наша розвідка присвячена дослідженню надслівних форм вираження предикативів оцінки у сучасній англійській мові. Словосполучення і словостягнення різних моделей можуть виступати у функції оказіональних предикативів окремої оцінки:

*It's better to be **a has been** than **a never was*** (A.J.Cronin). *(Mother) came toward me, and turned a cheek to be kissed. "You look thin," she said. (...) Suddenly I was fifteen years old again. **All arms and legs and no tongue*** (H.Robbins). *"Jealous?" "No." "Then why bother? Little boys like him are **a dime a dozen**"* (H.Robbins). *Yet it was a very ordinary face and its prettiness was **strictly assembly line*** (R.Chandler). *"Okey, Marlowe", I said between my teeth. "You're a tough guy. **Six feet of iron man**"* (R.Chandler).

В той же час значна кількість предикативів оцінки належить фразеології. В "Англо-російському фразеологічному словнику" О.В.Куніна [1], що містить 29500 одиниць, 300 одиниць є оцінними, з них 67,7% – субстантивні і 5% – ад'єктивні. Переважна кількість субстантивних фразеологізмів аксіологічного характеру має структури А + N, N + N. Як правило, вони характеризують людину і емоційно забарвлені завдяки образу в основі [2: 204]:

*And now he proceeded to explain that Clyde had ever been **a rolling stone** – one who, by reason of some quirk of temperament, perhaps, preferred to wander here and there* (Th. Dreiser). *Taken at his face value he certainly is **a poor nut*** (S.Leacock). *"What a helpless old **gas bag** you are"* (O. Henry). *"(...) Dartie has gone off at last. That'll be a relief for your father. He was **a rotten egg**"* (J. Galsworthy). *"Miss Rossiter and Miss Parton are our **guardian angels** (...)"* (D. Sayers). *"You're **a weak sister**, Johnnie, and I can't trust you any more..."* (E. O'Connor). *"(...) I don't want to go. If I go I'll be **a wet blanket** and spoil the fun (...)"* (J. Jones).

Негативна оцінка може поєднуватися з іронічним ставленням до об'єкта

висловлювання, наприклад:

*“He always was **a smart aleck**...” (S. Lewis). “I’ve a grandson – up at Oxford – talks and behaves as if he were the last of some ancient family – **blue blood**. Crusades, moldering castles” (J.B. Priestley). “Benedict’s **a bad actor**, Scutney. And I’m not referring to his professional competence” (E. Queen).*

З іншого боку, деякі фразеологізми, що виступають у функції предикативів оцінки, відрізняються яскраво вираженою національно-культурною маркованістю, наприклад:

a Teddy boy – “стиляга” (за ім’ям англійського короля Едуарда VII, який відрізнявся екстравагантними фасонами одягу); *a blue stocking* – “синя панчоха”, суха педантка, позбавлена жіночності (відомий вчений XVIII ст. Стілінгфліт з’являвся в одному з літературних салонів Лондона в синіх панчохах); *a Simple Simon* – “простак” (діюча особа у віршах для дітей); *the big bad wolf* – “страшний сірий вовк”, небезпечна, страшна особа (персонаж мультфільму У. Діснея “Три поросяти”); *angry young men* – “сердиті молоді люди” (про молодих англійських письменників 50-х років XX століття; фразеологізм виник у зв’язку з постановкою п’єси Дж. Осборна “Озирнись у гніві”); *a Paul Pry* – “людина, яка сує носа в чужі справи” (головна дійова особа комедії Дж. Пула).

Серед оціночних предикативів-фразеологізмів значне місце займають зоосеміми:

*“Thanks, Jill. I’ve been happy tonight.” “Is that so rare?” “Yes. I’m rather **a dull dog**” (J. Lindsay). His family regarded him as **a black sheep** and a good-for-nothing (K.S. Prichard). He was (...) what we call a grouch-face, a drizzle-puss, a wet blanket, **a cold turkey** (E.S. Gardner). “This guy, Marshall, is **an eager beaver**, a go-getter, but he’s relatively inexperienced” (E.S. Gardner).*

Роль подібних зоосемізмів в антропоцентричній аксіологічній лексиці сучасної англійської мови досить відчутна, тому що являє собою перенесення на людину “концентрованих” якостей і властивостей тварин, що вже містять основу для оцінки [2: 207].

Найбільш типова модель ад'єктивних фразеологізмів, що виступають в ролі предикативів оцінки – <as> A as N (стійке порівняння), наприклад:

*“My wife says I’m getting **fat as an alderman**” (D. Carter). “I have been **as blind as a bat!**” he cried, a ring of vexation in his voice (J. London). “Look at you and me; we got our troubles, and ‘ere we are – **jolly as sandboys!**” (J. Galsworthy). She woke in the morning, feeling **bright as a new dime** (A. Saxton). “He was taken bad yesterday (...) and couldn’t get round; but he’s today **as burly as beef**” (H. Wood).*

Крім основних моделей фразеологічних предикативів оцінки – A + N, N + N, <as> A as N слід назвати трохи менш поширені, але не менш експресивні моделі N + Prep. + N, по <+ A> + N, наприклад:

*But he’s an awful bore, really: one of those conceited idiots who thinks he is a genius manque, and is **a pain in the neck** really (K.S. Prichard). “You’re **a babe in the woods** (...). You just don’t have any idea of what the police will do when the going gets tough” (E.S. Gardner). “You’re the damndest prig I ever saw. You’re **a bag of wind**. Get out of here” (Th. Wilder). “Yes, I know her. Not **a ball of fire**, is she?” (K. Mitford). “I’m **no great shakes**, God knows, and your father’s right, Phyll,” he gasped. “But I want you like hell” (K.S. Prichard).*

Отже, число предикативів оцінки в англomовному розмовному мовленні постійно поповнюється за рахунок надслівних форм. Значна кількість предикативів оцінки належить фразеології (моделі A + N, N + N, <as> A as N, N + prep. + N, по <+ A> + N). Подальша перспектива, на наш погляд, полягає у дослідженні надслівних форм вираження предикативів оцінки у публіцистичному дискурсі.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Англо-русский фразеологический словарь / Сост. А.В. Кунин. Изд. 4. – М.: Русский язык, 1984. – 944 с.
2. Ретунская М.С. Английская аксиологическая лексика / М. С. Ретунская. – Н.Новгород: Изд-во ННГУ, 1996. – 272 с.

